

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Реферат
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 8.05056 «Міжнародні економічні відносини»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Зовнішньоекономічна діяльність підприємств (організацій)»
на тему: «Зовнішньоекономічна діяльність банківських установ в умовах розвитку євроінтеграційних процесів (на прикладі ПАТ "Банк Восток")»

Виконавець

студентка факультету міжнародної економіки
Лагутіна Анастасія Євгенівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доц.

(науковий ступінь, вчене звання)
Короленко Наталія Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Підписання і ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом створює умови для подальшої фінансової інтеграції українських комерційних установ до європейського простору. Також збільшується роль іноземного банківського капіталу в державі. Поступово починають впроваджуватися європейські стандарти банківської діяльності. Комерційні банки України у свою чергу повинні діяти у жорстких умовах, щоб бути конкурентоспроможними з європейськими і тому дослідження зовнішньоекономічних операцій, виконуваних ними, та заходи що підвищення їх ефективності стають умовою для їх нормального функціонування.

Метою дослідження є аналіз зовнішньоекономічної діяльності банку в умовах євроінтеграції та розробка заходів щодо її вдосконалення.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

- вивчення аспектів зовнішньоекономічної діяльності банків в умовах євроінтеграції
- аналіз основних особливостей організації зовнішньоекономічної діяльності комерційних банків в Україні
- проаналізувати методи та підходи до аналізу зовнішньоекономічної діяльності банку
- розгляд законодавчої бази стосовно зовнішньоекономічної діяльності банківських установ в Україні
- аналіз економічно-організаційної структури банку
- проведення аналізу зовнішньоекономічних операціям ПАТ “Банк Восток”
- дослідження наслідків впливу євроінтеграційних процесів на діяльність ПАТ “БАНК ВОСТОК”
- надання пропозицій та рекомендацій щодо покращення зовнішньоекономічної діяльності
- розробка факторної моделі розвитку зовнішньоекономічної діяльності ПАТ “БАНК ВОСТОК”
- оцінка зовнішньоекономічної діяльності ПАТ “БАНК ВОСТОК” та розробка рекомендацій щодо її вдосконалення

Об’єктом дослідження є зовнішньоекономічна діяльність ПАТ “БАНК ВОСТОК” в умовах євроінтеграційних процесів.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні засади здійснення зовнішньоекономічної діяльності комерційними банками України в умовах європейської інтеграції.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи були використані наступні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: методи наукового пізнання, методи порівняння і прогнозування, статистичний аналіз, порівняння абсолютних та відносних показників, графічний метод, метод групувань, метод табличного відображення даних, балансовий метод

(аналізування активів та пасивів та знаходження дохідності, ефективності від здійснюваних операцій), СВОТ аналіз.

Інформаційна база дослідження. Монографії, , підручники, матеріали наукових конференцій, статистичні звіти банку. Питання зовнішньоекономічної діяльності та дослідження євроінтеграційних процесів таких вчених та науковців як Козак Ю.Г., Гужва В. М., Постевой А. Г.б, А. В. Бурковська, Т. І. Лункіна, Мозговий О.М., Реверчук С.К., Андрушків Т.І, Ануфрієва К.В., Шелудько Н.М., Т.О Резньової, які спрямовані на вивчення особливостей зовнішньоекономічних операцій банків, особливості інтеграції банківської системи України до ЄС. В роботах даних авторів висвітлена проблематика євроінтеграційних процесів та можливості вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності банків.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60) та 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 102 сторінки. Основний зміст викладено на 93 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 9 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 статті: Лагутіна А.Є. Аналіз використаних телекомунікаційних послуг ПАТ “БАНК ВОСТОК/ А.Є. Лагутіна// «Новий погляд на розвиток економіки країни» (м. Харків, 10–11 листопада 2017 року). – У 2-х частинах. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – Ч. 1. – 128 с., та Лагутіна А. Є. Умови інтеграції українських банків у європейський банківський простір / Анастасія Євгенівна Лагутіна. // Альманах Науки. – 2017. – №8. – С. 10–12.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи дослідження зовнішньоекономічної діяльності банківських установ в умовах розвитку євроінтеграційних процесів»**

визначено сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності банків у процесі глобалізації та євроінтеграції. У даному розділі визначені основні зміни, які відбуваються в банківській системі в результаті євроінтеграційних процесів, такі як збільшення присутності іноземних банків, необхідність імплементації норм банківського законодавства, чинних в ЄС та європейських методів ведення банківського бізнесу у вітчизняну практику. Розглянуті основні умови для інтеграції у європейський банківський простір, такі як регулювання прозорості діяльності банків у контексті “Основних принципи ефективного банківського нагляду” Базельського комітету, запобіганню відмиванню грошей, рекомендацій групи FATF. У даному розділі розглянута проблематика обмеженості ресурсів комерційних банків та показані шляхи виходу на європейський ринок. Також надана методика оцінки зовнішньоекономічної діяльності банків.

У другому розділі **«Аналіз зовнішньоекономічної діяльності «БАНК ВОСТОК» в аспекті євроінтеграції фінансового простору»** надана загальна

організаційно-економічна характеристика ПАТ «БАНК ВОСТОК» в умовах розвитку євроінтеграційних процесів, проведений аналіз зовнішньоекономічних операцій банку в умовах розвитку євроінтеграційних процесів, зроблена діагностика основних проблем, що впливають на ефективність зовнішньоекономічної діяльності банку в умовах розвитку євроінтеграційних процесів.

У третьому розділі **«Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК» під впливом євроінтеграційних процесів»** запропоновано заходи щодо вдосконалення шляхів розміщення залучених коштів ПАТ «БАНК ВОСТОК» в процесі адаптації к умовам євроінтеграції та підвищення конкурентоспроможності зовнішньоекономічної діяльності банку, серед яких – удосконалення стратегічного управління банківськими ризиками, у тому числі валютними та кредитними, підвищення рівню капіталізації, підвищення відповідності міжнародним стандартам корпоративного управління в банку, включаючи систему внутрішнього контролю та аудиту, також покращання якості банківських послуг, приділення уваги питанням забезпечення надійності банківських автоматизованих систем.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Для подальшої євроінтеграції банківської системи України потрібна стабілізація банківської системи, шляхом припинення активності банків з непрозорою діяльністю, підвищення рівня довіри населення до банківських продуктів, вихід на новий рівень якості обслуговування клієнтів та застосування нетрадиційних, нових методів зовнішньоекономічної діяльності банків, спираючись на досвід комерційних банків Європи. Дані заходи на макроекономічному рівні з боку НБУ та на мікроекономічному рівні з боку комерційних банків України сприятимуть зростанню притоку капіталу в тому числі і іноземному.

2. У процесі зовнішньоекономічної діяльності банки керуються Законом України про зовнішньоекономічну діяльність, порядком здійснення розрахунків в іноземній валюті, спираються на Декрет Кабінету Міністрів України про Систему валютного регулювання

3. Основними показниками ефективності діяльності банку являються показники прибутковості активів та показник прибутковості капіталу. До методів аналізу зовнішньоекономічної діяльності банку належать: балансовий метод, метод порівнянь, метод табличного відображення аналітичних даних, економіко-математичне моделювання.

4. Фінансові показники ПАТ «БАНК ВОСТОК» мають позитивний характер: значно зростають доходи (в тому числі від зовнішньоекономічної діяльності) та чистий прибуток, банк має ліквідний баланс та раціональну структуру активів та пасивів, показники рентабельності мають позитивну динаміку. ПАТ «БАНК ВОСТОК» дотримується усіх нормативів, встановлених

НБУ. Проте, банку необхідно удосконалювати регулювання банківських ризиків – у тому числі валютного та кредитного.

5. Зовнішньоекономічна діяльність «ПАТ «БАНК ВОСТОК» здійснюється у формі експортно-імпортних операцій. В межах операцій за міжбанківськими кредитами європейські банки-кореспонденти надають ПАТ «БАНК ВОСТОК» кредити овернайт, міжбанківські короткострокові кредити та депозити під визначений процент на визначений термін. Основні статті імпорту - послуги інформаційних агентств, таких, як SWIFT, REUTERS , TELEX та інших, аудиторські послуги, інформаційно-консультаційні у вигляді семінарів для співробітників. Від операцій на міжбанківському валютному ринку, а саме від купівлі-продажу валюти банк отримує прибуток, який стабільно зростає. Значну частку у доходах банку також займає дохід від проведення маркетингової компанії для міжнародної платіжної системи MasterCard Worldwide. Важливим для діяльності банку також є залучення кошти у міжнародній фінансовій організації – ЧБТР (Чорноморському банку торгівлі та розвитку).

6. Одним з методів визначення ефективності банку від зовнішньоекономічної діяльності є визначення різниці між сумами доходів від операцій зовнішньоекономічної діяльності банку та витратами на підтримання зовнішньоекономічної діяльності чи зовнішньоекономічних операцій, у відношенні до витрат від зовнішньоекономічної діяльності. Цей показник у ПАТ «БАНК ВОСТОК» має позитивне значення – у 2016р. від досяг 64,97%.

7. Для підвищення конкурентоспроможності зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК» в умовах євроінтеграційних процесів потрібно: вдосконалення політики управління банківськими ризиками, робота у напрямку підвищення рівня капіталізації, у тому числі за рахунок залучення додаткового акціонерного капіталу та капіталізації прибутку минулих років. Крім цього, заради підвищення якості банківських послуг пропонується приділення уваги питанням забезпечення надійності банківських автоматизованих систем

8. З метою мінімізації ризиків пропонується мінімізувати ризики у результаті поділу (сегрегації) і об'єднання (комбінації) ризиків. Поділ ризиків повинен відбуватися залежно від видів угод, простору, часу та за беруть участь особам (фізичним і юридичним). Комбінація ж ризиків допоможе банку встановити мінімально допустимий рівень прибутку від операцій та постійно підтримувати та перевіряти його здатність дотримуватися нормативів ліквідності. В умовах євроінтеграційних процесів потрібно також приділити увагу внутрішнім джерелам ризику шляхом перевірки кандидатів у партнери; грамотного складання контракту угоди, постійного планування і прогнозувати свою діяльність та ретельно підбирати кадри.

9. Розробка факторної моделі показала, що в результаті падіння середньозважених ставок за розміщеними та залученими коштами основним напрямком підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності є збільшення доходів від операцій на міжбанківському валютному ринку.

АНОТАЦІЯ

Лагутіна А.Є, «Зовнішньоекономічна діяльність банківських установ в умовах розвитку євроінтеграційних процесів (на прикладі ПАТ "Банк Восток")».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 8.05056 «Міжнародні економічні відносини» за магістерською програмою «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств (організацій)». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – зовнішньоекономічна діяльність ПАТ “БАНК ВОСТОК” в умовах євроінтеграційних процесів.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності банку, узагальнені фактори впливу на економічну ефективність та визначені методи її розрахунку. Розглянута сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності комерційних банків у процесі глобалізації та євроінтеграції. Проаналізовано результати фінансово-господарської діяльності банку, проведено аналіз факторів, що впливають на зовнішньоекономічну діяльність в умовах євроінтеграції, визначено ефективність експортно-імпортних операцій банку. Запропоновано рекомендації щодо удосконалення зовнішньоторговельної діяльності банку та підвищення її ефективності в умовах євроінтеграційних процесів

Ключові слова: євроінтеграція, зовнішньоекономічна діяльність банку, експорт, імпорт, банки-кореспонденти, міжбанківський валютний ринок.

ANNOTATION

Lahutina A.E., "Foreign economic activity of banking institutions in the context of the development of European integration processes on the example of PJSC “Bank Vostok”.

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in the specialty 8.05056 "International Economic Relations" under the program "Foreign Economic Activity of Enterprises (Organizations)". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2018.

Thesis consists of three chapters. The object of study is the foreign economic activity of PJSC “BANK VOSTOK” under conditions of European integration processes.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of determination of economic efficiency of foreign economic activity of the bank, generalizes factors of influence on economic efficiency and defines methods of its calculation. It is analyzed the essence and features of foreign economic activity of commercial banks in the process of globalization and European integration. The results of the bank's financial and economic activity are analyzed in this thesis, also the factors influencing foreign trade activity in the conditions of European integration, and the effectiveness of the bank's export and import operations is defined. Thesis provides recommendations on improvement of foreign trade activity of the bank and increase of its efficiency in conditions of European integration processes.

Key words: European integration, foreign economic activity of the bank, export, import, bank correspondents, interbank loans, interbank foreign exchange market.